

สุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ : การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยายของกินเทอร์ กราสส์
กับนวนิยายของชาติ กอบจิตติ

นางสาว อรพินท์ คำสอน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-585-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**AESTHETICS OF DEFEAT : A COMPARATIVE STUDY OF GUNTER GRASS 'S
AND CHART KOBCHITTI 'S NOVELS**

MISS AURAPIN KHAMSON

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Comparative Literature**

Department of Comparative Literature

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-638-585-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ : การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยาย
ของกิ้นเทอร์ กราสส์กับชาติ กอบจิตติ

โดย

นางสาว อรพินท์ คำสอน

ภาควิชา

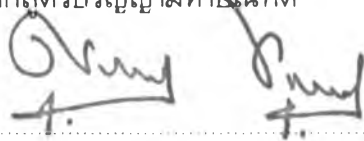
วรรณคดีเปรียบเทียบ

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผศ. ศิริรัตน์ ทวีเลิศนธิ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุญาตให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

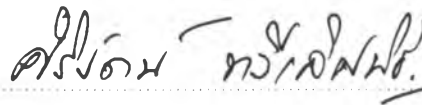
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ตรีศิลป์ บุญขจร)

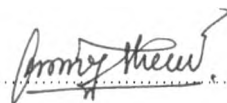
อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริรัตน์ ทวีเลิศนธิ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)

(

)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์)

อรพินท์ คำสอน : สุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ : การศึกษาเปรียบเทียบนวนิยาย
ของกünter กราสส์กับชาติ กอบจิตติ (AESTHETICS OF DEFEAT : A
COMPARATIVE STUDY OF GÜNTER GRASS'S AND CHART KOBCHITTI'S
NOVELS) อ.ที่ปรึกษา ผศ.ศิริรัตน์ ทวีเลิศนิธิ ; 265.หน้า,
ISBN 974-638-585-2

จากการศึกษานวนิยายของกünter กราสส์เรื่อง Katz und Maus และ
Hundejahre และนวนิยายของชาติ กอบจิตติเรื่อง จนตรอก คำพิพากษา พันธุหมาบ้า
หมาเนาลอยน้ำ และเรื่อง เวลา ผู้วิจัยพบว่าสุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ คือ ความจริง
และความถูกต้องในสังคมที่ถูกนำเสนอโดยไม่ปิดเปิดหรือปกปิดสภาพความพ่ายแพ้ของตัวละครและ
ความล้มเหลวของสังคมด้วยความงาม นอกจากนี้สุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ที่ปรากฏใน
นวนิยายได้เปลี่ยนแปลงแนวคิดและรูปแบบมาจากทั้งบทร้อยกรอง โศกนาฏกรรมกรีกและบทร้อยเอพิค
ทั้งในเรื่องตัวละครเอก ข้อบกพร่องของตัวละครและตอนจบของเรื่อง

สำหรับการวิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้นั้น
พบว่า ลักษณะความพ่ายแพ้ในนวนิยายเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ความ
พ่ายแพ้ของตัวละครและความล้มเหลวของสภาพสังคม ยิ่งไปกว่านั้นแนวคิดสำคัญที่กราสส์และชาติ
นำเสนอคือ แนวคิดเรื่องนรกและแนวคิดเรื่องสังคมซึ่งวิธีการที่พวกเขาใช้ในการนำเสนอนวนิยาย
คือ การใช้มุมมอง การใช้สัญลักษณ์และการใช้โลโก้โมทิฟ

ภาควิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
สาขาวิชา วรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต อ.พินท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศิริรัตน์ ทวีเลิศนิธิ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C810245 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEY WORD: AESTHETICS OF DEFEAT

AURAPIN KHAMSON : AESTHETICS OF DEFEAT : A COMPARATIVE STUDY OF GÜNTER GRASS'S AND CHART KOBCHITTI'S NOVELS. THESIS
ADVISOR : ASSIST. PROF. SIRIRAT THAVEELERTNITHI. 265.pp.
ISBN 974-638-585-2

From the study of Katz und Maus and Hundejahre--the two novels written by Günter Grass, and of Chon Trok, Khum Pipaksa, Pan Ma Bah, Ma Now loy Num and Waela--novels by Chart Kobchitti, I have found that the aesthetics of defeat is the truth and righteousness in society is presented without distorting or covering up the characters' defeat and social failure by beauty. Besides, the aesthetics of defeat in these novels has been transformed in concepts and patterns from Greek tragedies and epic drama in terms of characters, their flaws and the ending.

In analyzing and comparing aesthetic concepts of defeat, it is found that defeat in these novels can be classified into two major types--the characters' defeat and failure caused by social conditions. Moreover, other important concepts found in Grass' and Chart's novels are concerned with those related to hell and social concepts. Both novelists present their works through perspectives, symbols and leit-motif.

ภาควิชา.....วรรณคดีเปรียบเทียบ.....

สาขาวิชา.....วรรณคดีเปรียบเทียบ.....

ปีการศึกษา.....2540.....

ลายมือชื่อนิสิต.....อภินท.....อภินท.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อภินท.....อภินท.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริรัตน์ ทวีเลิศนธิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีศิลป์ บุญขจร และ รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์ เป็นอย่างสูงที่ท่านทั้งสองได้กรุณาให้คำแนะนำ ท้วงติงในเรื่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้อง สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างมากจากศาสตราจารย์ ดร.เจตนา นาควัชระที่ให้คำแนะนำ และให้ยืมหนังสือต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้และขอบพระคุณอาจารย์ ทุกๆ ท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ศิษย์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างสูง

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดาที่ให้การสนับสนุนทางการเงินและ ขอบขอบคุณคุณน้า พี่น้องตลอดจนเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1. ความเป็นมา	1
1.2. การศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง	2
1.3. วัตถุประสงค์การศึกษา	10
1.4. สมมุติฐาน	11
1.5. ขอบเขตของการศึกษา	11
1.6. วิธีการวิจัย	11
1.7. ประโยชน์ที่ได้รับ	12
2 แนวคิดและลักษณะของสุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ที่ปรากฏในนวนิยาย	13
2.1. นิยามและแนวคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์	13
2.1.1. นิยามของคำว่า “สุนทรียศาสตร์”	13
2.1.2. แนวคิดเรื่องสุนทรียศาสตร์	16
2.1.3. รูปแบบในการนำเสนอแนวคิดทางสุนทรียศาสตร์	18
2.2. การเปลี่ยนแปลงจากตัวละครโศกนาฏกรรมผ่านบทละครเอพิคสู่สุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ในนวนิยาย	19
2.2.1. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบ	20
2.2.2. การเปลี่ยนแปลงแนวคิด	21
2.2.2.1. ตัวละครเอกโศกนาฏกรรม (Tragic Hero)	22
2.2.2.2. ข้อบกพร่องของตัวละคร (Flaw)	24
2.2.2.3. อารมณ์ชำระใจ (Catharsis)	27
2.3. ลักษณะสุนทรียศาสตร์แห่งความพ่ายแพ้ในนวนิยาย	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

2.3.1	ตัวละครเอก	34
2.3.2	ข้อบกพร่องหรือปัญหาของตัวละคร	36
2.3.3	ตอนจบของเรื่อง	37
3	การวิเคราะห์ลักษณะความพ่ายแพ้ของตัวละคร	41
3.1.	ปัญหาที่ตัวละครประสบ	42
3.1.1.	ตัวละครถูกเอารัดเอาเปรียบ กดขี่และทรยศ	42
3.1.2.	การเข้ากันไม่ได้กับคนในครอบครัวและการแปลกแยกกับคนในสังคม	56
3.1.3.	การสูญเสียสิ่งสำคัญในชีวิต	71
3.1.4.	การขาดการยอมรับในสังคม	82
3.2.	ทางแก้ปัญหามาของตัวละคร	86
3.2.1.	การพยายามยกระดับชีวิตตัวเองเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ	86
3.2.2.	การแยกตัวเป็นอิสระจากครอบครัวหรือสังคม	91
3.2.3.	การแสวงหาสิ่งอื่นมาทดแทน	97
3.2.4.	การพยายามเข้าใจและยอมรับสภาพหรือพยายามลืมอดีตอันเลวร้าย ...	102
3.3.	จุดจบของตัวละคร	106
3.3.1.	มีชีวิตอยู่	107
3.3.1.1.	มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข	107
3.3.1.2.	มีชีวิตอยู่อย่างหมดหวัง สิ้นหวังและทุกข์ทรมาน	119
3.3.2.	ตาย	126
3.3.2.1.	ตายอย่างเป็นทุกข์	126
3.3.2.2.	ตายอย่างเป็นสุข	130
3.3.3.	ยังมีชีวิตอยู่หรือตายไปแล้ว	134
4	การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดและการนำเสนอเนื้อหาของกราสส์และชาติ	136
4.1.	แนวคิด.....	138
4.1.1.	แนวคิดเรื่องนรก	138

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4.1.2. แนวคิดเรื่องสังคม	144
4.1.2.1. ระดับปัจเจกบุคคล	144
4.1.2.2. ระดับสังคมและประเทศ	153
4.2. วิธีการนำเสนอ	160
4.2.1. การใช้มุมมอง (Point of view)	160
4.2.1.1. มุมมองของบุรุษที่ 1 (First person point of view)	161
4.2.1.2. มุมมองของบุรุษที่ 2 (Second person point of view)	173
4.2.1.3. มุมมองของบุรุษที่ 3 (Third person point of view)	176
4.2.2. การใช้สัญลักษณ์ (Symbol)	185
4.2.2.1. หมา	186
4.2.2.2. หนูและแมว	197
4.2.2.3. บึง	201
4.2.3. การใช้leitmotif (Leitmotif)	203
5. บทสรุป	218
ข้อเสนอแนะ	222
รายการอ้างอิง	223
ภาคผนวก	230
ภาคผนวก ก	230
ภาคผนวก ข	232
ภาคผนวก ค	233
ภาคผนวก ง	242
ภาคผนวก จ	250
ภาคผนวก ฉ	253
ประวัติผู้วิจัย	257